

SZIGETI MAGYARSÁG

VANCOUVER SZIGET MAGYAR TÁRSASKÖREINEK TÁJÉKOZTATÓJA

Locsolóversek

Eljött a szép húsvét reggele,
Feltámadásunk édes ünnepe.
Ünneplő ruhákba öltöztek a fák,
Pattognak a rügyek, s virít a virág.
A harang zúgása hirdeti ünnepet,
Egy kis madár dalol, a zöld rétek felett.
Tündérország rózsái közt
Gyöngyhalmot szedtem,
Akit azzal meglocsolok,
Megáldja az Isten.
Az illatos rózsavíztől megnőnek a lányok,
Zsebembe beférnek a piros tojások.

Itt a húsvét, eljött végre,
A szép lányok öröme.
Mert a lányok szép virágok,
Illatos víz illik rájuk.
Kit húsvétkor meglocsolnak,
Hervadt virág nem lesz holnap.
Ne fuss el hát szép virágom,
Locsolásért csak jár, három!

***KELLEMES HÚSVÉTI ÜNNEPEKET
KÍVÁNUNK!***

A vezetőségi gyűlés hírei

SZIGETI MAGYARSÁG

VANCOUVER SZIGET
MAGYAR TÁRSASKÖREINEK
TÁJÉKOZTATÓJA

FELELŐS KIADÓ:

Kövér Katalin
a Victoriái Magyar Társaság elnöke

Hungarian Society of Victoria
PO BOX 8188
Victoria, BC V8W 3R8

e-mail: vichun@telus.net

Telephone: (250) 386-8669

Megjelenik minden 2. hónapban.

A tagsági díjban a lap
ára bennefoglalatlak.

Beküldött kéziratokat, fényképeket
nem örlünk meg

és nem küldünk vissza.

A cikkek, írások nem feltétlenül
azonosak a szerkesztőbizottság,
vagy a vezetőség véleményével,
azokért mindenkor írójuk felelős.
A szükséges javítás és rövidítés
jogát fenntartjuk!

SZERKESZTŐ:

Butz István

MUNKATÁRSÁK:

Hazai Gábor
Fischer Jutka
Miska János
Pelvay Mária
Szy Mária

NANAIMOI MUNKATÁRS:

Pintér László (250) 248-9186

Hungarian Cultural
Society of Nanaimo
PO BOX 85

Következő lapzárta: április 20.

Adományok:

Baltzer L.	30,00
Barabás M.	35,00
Farkas E.	20,00
Farkas M.	60,00
Gömöry I.	20,00
Jerney János	10,00
Ling Gyula	40,00
Pintér A.	20,00
Simon József	50,00

Köszönjük!

A címlapon:
Húsvéti üdvözlő lap

2002. január 31.

- A vezetőség négy tagja, Butz István, Kövér Katalin, Kelemen Valéria és Péter Mihály a Szent Patrick egyházközség két vezetőségi tagjával rövid értekezleten vett részt, ahol a Társaság esetleges odaköltözését tárgyalták meg. Kövér Katalin megkérte az egyházközség képviselőit, hogy állítsanak össze egy tájékoztatót a helyiségek használati díjáról, melyet minden vezetőségi tagnak továbbított. Az ajánlatban oly magas összegek szerepeltek, hogy a vezetőség nem találta azt elfogadhatónak, ezért egyhangúan leszavazta az átköltözést.
- Mivel a Vancouveri Társaság nem fogadja a Pécsi zenekart, így a victoriái látogatásra sem kerül sor.
- Dolhai Endre ajánlatára a vezetőség egy véleménykutató kérdőívet fog postázni tagjainknak az évi közgyűlés előtt, kérvén a tagok véleményét társaságunk fennállását és működését illetően.
- Kövér Katalin ajánlotta, hogy rendezvényeinken két nyelven legyenek az előadások.
- Butz István a Vizslai házaspár a tiszteletbeli tagok sorába való felvételre javasolta, amit a vezetőség egyhangúan megszavazott.
- Következő vezetőségi gyűlés: 2002. február 26.

2002. február 26.

- A tisztújító vezetőségi gyűlést Butz István nyitotta meg. A múlt-havi jegyzőkönyv hitelesítése után a vezetőség elé terjesztette a Társaság esetleges részvételét a "The New Hungarian Voice" angol nyelvű újság kiadásában. A vezetőség további információk beszerzése után dönt az esetleges részvételről és az anyagi támogatásról.
- Butz István visszavonult az elnöki pozícióból, de a Szigeti Magyarorságot továbbra is ő szerkeszti.
- Kövér Katalin a vezetőség nevében megköszönte volt elnökünk munkáját, majd átvette a gyűlés további vezetését.
- Tisztújítás:

Elnök:	Kövér Katalin	Kincstárnok:	Dolhai Endre
Első Alelnök:	Fischer Miklós	Titkár:	Kelemen Valéria
Második Alelnök:	Nagy János		
Program vezető:	Csorba Imre és Kárpáti Gyula		

- Székely Imre továbbra is a kultúrfelelős, mint vezetőségen kívüli tag.
- Évi rendezvényeink:

Március 15:	március 17.-én	Folkfest vacsora:	szeptember 21.-én
Anyák napja:	május 5-én	Karácsonyi délután:	december 8-án
Piknik:	augusztus 18-án	Szilveszter:	későbbi döntés
Folkfest:	június 29-júl. 7-ig	Saannah Fair:	aug. 31-szept. 2-ig
- Pénztári beszámoló: Dolhai Endre ismertette a havi pénzügyi kimutatásunkat.
- Új felhatalmazottak az aláírásra: Dolhai Endre, Kövér Katalin és Fischer Miklós.
- A közgyűlés megszavazta, hogy ellenajánlatot küldjünk a Szt. Patrick egyházközséghez az átköltözéssel kapcsolatban, amit továbbítottunk. Várjuk válaszukat.
- Kövér Katalin javasolta, hogy vegyünk egy négyfős, zárható iratgyűjtő szekrényt a fontosabb iratok megőrzésére, így minden egy helyen lenne, nem pedig különböző személyeknél.
- Háromtagú bizottság alakult a fiatalabb generációknak beszerzésére a Társaság körbe. Tagjai: Szamecz Tibor, Csorba Imre és Blazkow Katalin
- Következő vezetőségi gyűlés: 2002. március 19-én este 7-kor.

Társaságunk telefonszáma: (250) 386-8669 – üzenetreggítő szolgálat.

Email címünk: vichun@telus.net

Évi közgyűlés

Ez évi közgyűlésünket február 17-én tartottuk meg, 54 tagunk részvételével. Butz István megnyitó szavaiban köszöntötte a tagokat, majd kérte, hogy néma imánkkal emlékezzünk a sorainkból eltávozottakra. A napirend ismertetése és a múltévi jegyzőkönyv hitelesítése után az alcsoportok beszámolóit következtek.

Szerkesztő bizottság: Butz István, az újság szerkesztője tudatta, hogy a Szigeti Magyarság az elmúlt évben is további elismerést kapott olvasóitól, majd beszámolt a „The New Hungarian Voice” angol nyelvű, de magyar témájú vancouveri újságról. Ajánlotta bekapcsolódásunkat a kiadásba. A beszámoló után Virág Katalin jelentkezett lektorálónak.

Irodalombarátok Köre: Fischer Miklós beszámolt a 6. éve nagyon eredményesen működő csoport előadásairól, majd kérte a Társaskör anyagi támogatását Németh László költő szobrának felállításához. A közgyűlés megszavazott 500 dollárt.

Pénztári beszámoló: Dolhai Endre részletezte a kiosztott évi kimutatást, melyet a közgyűlés elfogadott. Alapszabályunk értelmében önkéntes jelentkezőket kértünk az évi kimutatás ellenőrzésére. Jelentkezők: Blazkow Katalin, Farkas Miklós és Szy Mária.

Elnöki beszámoló: Elnökünk beszámolt Társaskörünk sikeres rendezvényeiről, eredményeiről. Név szerint megemlítette fiataljaink közül Fischer Becky és Virág Zoltit. Ugyancsak megemlítette, hogy nem sikerült a magyar iskolát beindítani, jelentkezők hiánya miatt. Ez volt a probléma a fiatal tancosok szervezésével is. Társaskörünk ez évben is támogatta az arra rászorultakat, óhazánkban és helyben is. Befejezésül megköszönte a vezetőségi tagok munkáját és kívánt a jövőbeli vezetőségek eredményes munkát.

Új ügyek: Kóvér Katalin beszámolt a Szt. Patrick templommal történt eddigi egyezkedésekről. Ismertette a használatdíj ajánlatukat, amit a vezetőség túl soknak vélt és elutasított. A beszámoló után a közgyűlés megszavazta egy ellenajánlat benyújtását évi 3500 dollár használatdíjjal.

Megszavaztuk, hogy az idén is részt veszünk a Folkfest-en és a Saanich Fair-en.

Szamecz Tibor javasolta, hogy növelni kellene a tagság létszámát. Elgondolása szerint valamilyen módon be kell vonni a második és harmad generációt is a Társaskör életébe. A közgyűlés megszavazta egy bizottság felállítását e célra.

Bemutatkozott Vindich Ferenc vizilabda edző, aki megköszönte a segítséget, amit Társaskörünk egyes tagjai nyújtottak neki, azzal, hogy szállást adott azoknak a fiatal magyar vizilabdásoknak, akik itt szerepeltek egy turnén.

Társaskörünk tiszteletbeli tagjává választotta a Viszlai házaspárt, Jánost és Évát. Elnökünk elismerte és a tagság nevében megköszönte önzetlen munkájukat, amit a hosszú évek során a

Társaskörnek nyújtottak. Ez után átnyújtott nekik egy-egy bekeretezett elismerő oklevelet, melyet Székely Imre tagtársunk készített erre az alkalomra.

Butz István, Visslai Éva és János és Székely Imre

Befejezésül elnökünk bejelentette, hogy visszavonul az elnöki pozícióból és vezetőségi tagnak sem jelölteti magát.

Fazakes József megköszönte a távozó elnökek a hosszú évek alatt végzett kiváló munkáját.

Választás: Butz István örömmel jelentette, hogy több évi kihagyás után ismét lesz választás a közgyűlésen. A három megüresedett vezetőségi pozícióra négy jelentkező volt: Blazkow Katalin, Kárpáti Gyula, Nagy János és Székely Imre. A közgyűlésen még előlépett Fischer Miklós is, és így a tagság öt jelentkezőből választhatott. A szavazatok alapján Fischer Miklós, Kárpáti Gyula és Nagy János került be a vezetőségbe. Butz István megköszönte a jelentkezők készséges előlépését, majd gratulált a megválasztottaknak.

Közgyűlésünket a Himnusz eléneklésével zártuk be.

Szerk.

A Társaskör vezetősége

Dolhai Endre, Fischer Miklós, Kóvér Katalin, Kelemen Valéria, Nagy János, Csorba Imre és Kárpáti Gyula

Március 15

A múlt évek és évszázok meg nem szűnő forgatagában ismét elérkeztünk ahhoz a dátumhoz, amelynél, mi magyarok, megállunk egy pillanatra. Ez a "pillanat" minden év március 15-én jön el, amikor a magyar nemzet három létformában élő fiai és lányai kegyelettel emlékeznek meg történelmünk egyik leg-sorsdöntőbb napjáról.

Miből is áll ez a három létforma? Egyik, - s egyben a fő létezési forma, amelyben megvan a remény, hogy a jövőben is megmarad - az anyaország, a csonka törzs, gyökeréig visszavágyva, amely új hajtszáival mégis nyúlik a fény felé. A másik a törzsről levágott magyarság, amely, mint elnyomott kisebbség él idegen, ellenséges érületű népek között. A harmadik pedig a világban szétszórta magyarság: Kanadától Ausztráliáig, Argentínától Dél-Afrikáig, Skandináviától Új-Zélandig. Mind a három létforma magában hordja a megsemmisülés veszedelmét. Talán a csonka törzs az, amely a lét és nemlét próbatételét kiállja, feltéve, ha nem hódol be véglegesen a mindent elárastzó sekélyes amerikai tömegkultúrának. Óriási veszélyt jelent a modern élet minden területén domináló angol - német nyelv hatása, mert anyanyelvünket és nemzeti kultúránk fennmaradását veszélyezteti. A kisebbségi magyarságra pedig a beolvadás vár, mert a hatalom mindig is a többség, az erősebbek oldalán áll, úgy társadalmi, mint biológiai szempontból.

A magyar diaszpóra sorsa is meg van pecsételve, amit mi, akik itt élünk Kanadában, fájó szívvel tapasztalunk. Az első generáció még megmarad magyarnak, rendületlenül ragaszkodik a nyelvhez, és mindenhez, ami a magyar létet jelenti, de gyermekeik, unokáik, a második és a harmadik nemzedék már asszimilálódnak akar. Ez ellen nincs mit tenni a külföldre szakadt szülőknél, nagyszülőknél, mert a magyarságtudat áptáplálása az idegen talajból kiserkent nemzedékre szinte lehetetlen vállalkozás. Minden erőltetés fölösleges, a családi béke szempontjából nem is tanácsos. Ugyanis ki az a szülő, aki irrális elvárások miatt el akarja magától idegeníteni gyermekeit? Meg lehet elégedve magával, ha sikerül jólrosszul megtanítani őket magyarul érteni, esetleg beszélni is. Aki igazán szívén viseli magyarságát, azt ugyancsak fájdalomosan érinti, amikor olyasmint lát, hogy az itteni fiatalok néha restellik magyar származásukat. Természetesen előfordul ennek az ellenkezője is. Különös jelenség, hogy általában a távolabbi, a harmadik, sőt a negyedik generációk értékelik magyar gyökereiket, azok, akik már egy kukkot sem beszélnek magyarul.

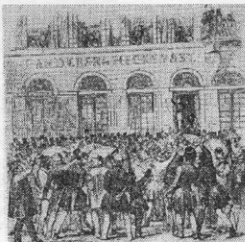
Ha végigtekintünk a történelmen, szomorúan állapíthatjuk meg, hogy a magyar a fájdalmas népe. A tragikum végigkíséri az elmúlt évszázadokat, amelyet legjobban Kólcsey Ferenc Himnusza fejez ki:

"Mégbűnhötte már e nép a múltat s jövendőt." De Vörösmarty sorai is erre utalnak:

Népek hazája, nagy világ!
Hozzád bátran kiált:
„Egy ezredévi szenvedés
Kér éltet vagy halált!”

Nemzeti alaphangulat ez, amely kiemeli a magyart a többi nemzet közül, s ugyanakkor minden más nemzetnél közelebb juttatja a halálhoz. A közeli halál érzetere nem valami romantikus gondolat, hanem történelmi valóságban gyökerező, ijesztő rém. Mert amióta magyar élet létezett, fennmaradása mindig fenyegetett volt, és így mindennapi téma lett a lét és a nemlét kérdése. Az ázsiai pusztákra a kis magyar csoport útjába került a nála nagyobb és erősebb népeknek. S, habár bátor nép volt, és nem ijedt meg senkitől, mégis tudta, hogy szednie kellett sátorfáját, ha életben akart maradni. A csodával határos módon került el a Kárpát-medencébe, ahol örömmel telepedett le, s hogy ismeretlen krónikásunk, Anonymus

szavait idézzük: "Megerszerették a földet". Azonban itt sem volt nyugalma őseinknek, itt is meg kellett küzdeniük a létért fennmaradásért. Amikor Szent István a nyugati kultúrához csatlakozott, egyszerre megindult a küzdelem a keleti magyar természet és a német-római életforma műveltségi kör között. A Sors iróniája, hogy a nyugati mentalitással dacoló magyarok végül is a Nyugat védelmezői lettek az ázsiai hordák betörései ellen. Évszázadokkal később pedig a törökök ellen védtek a civilizált keresztény világot. A fennmaradás kérdése forgott kockán abban a négy évszázadban is, amikor Magyarország Ausztriával, a Habsburg-ház uralmának alatt harcolt. Elkecsereedett küzdelem sorozata volt mindaz, amelyben néptünk a maga függetlenségét, állami önállóságát akarta kivívni. Ebbe a nemzeti haláltusába illeszthető a magyar szabadság zászlaját magasra emelő időszakok, amelyekről elmondható, hogy amint haladtak előre az időben, úgy váltak egyre nagyobbá, de végső kifejtésükben egyre tragikusabbá. Szabadságharcaink, amelyek Báthory István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Thököly Imre és Rákóczi Ferenc zászlai alatt zajlottak le a történelem véres "színpadán", mind heroikus küzdelmek voltak a nemzeti fenn-

... folytatás a 4. oldalról

maradás érdekében. A legnagyobb tömegmozdulás 1848 március 15-ével kezdődött el, amely forradalomként indult, de végül is 1849-ben honvédó háborúvá fejlődött ki.

A szabadságharcok kései utódaként lehet felfogni az 1956-os eseményeket is, mert úgy 1848-49-ben, mint 1956-ban a nemzeti lét, a nemzeti függetlenség, a szabadság utáni vágy vált újra sorskérdéssé.

Az 1848-as szabadságharc, az akkor már vénnek nevezett Európán végigszórt Népek Tavaszának volt, az összes többitől eltérő tagja. Betagozódtak ugyan a többi népmozgalmak közé, mint a polgári rend forradalmi megteremtésének kísérlete a megcsontosodott feudális abszolutizmus ellen, de a hangsúly egyre inkább a nemzeti függetlenség visszaszerzésének irányába tolódott. Egyedi volt annyiban is, hogy a megteremtett demokráciát fokozatosan szélesítette. Az 1840-es években a magyarság belső politikai irányzata önkéntelenül találkozik a korabeli Európa legfőbb tendenciájával, a liberalizmussal. Európa francia szellemi hegemonia alatt állt. A Bourbonokat elkergető 1830-as forradalom következtében Párizsból indult el újra a modern ember legsajátosabb, legdémonibb és legmagasztosabb bálványja, a Szabadság. A francia liberalizmus eszméi fordításokon és tanulmányokon keresztül, és a tehetősebbek külföldi utazásai által gyorsan terjednek el Magyarországon. Bölöni Farkas 1835-ben már az Amerikai Egyesült Államok demokráciáját állítja élénk mintaképül. Az új irónemzedék, mely a negyvenes években veszi át az irodalom vezetését, már nem is akarja másképp látni jövődét, mint a szabadság jegyében. A szabadság eszméje magyar földön két dolgot jelentett, és a korszak különös érzelmi káoszában rendszerint nem lehetett tudni, melyiket értik a kettő közül: a nemzet szabadságát az osztrák házzal szemben, vagy a nép szabadságát a nemességgel szemben. A nemzet politikai vezetését képviselő nemesség szabadság alatt inkább az elsőt érte, ezért áldozott annyi életet és vért negyvennyolcban. Az írók, akik hangot adtak a kornak, - elsősorban a kor szellemének zseniális képviselője, Petőfi Sándor - inkább a másodikat értették, és itt találták meg - a speciális magyar problémán túl - kapcsolatukat az európai szabadságmozgalmakkal. De a kettőt nem lehetett egymástól elválasztani. Az ifjú értelmiségiek mintaképei a francia girondisták voltak, akiktől megtanulták a zsarnokságot képviselő királyok gyűlöletét, és az "egyszerű nép" megbecsülését.

Habár a korabeli hangulat megérett a liberális eszmék befogadására, mégis kellett egy olyan "kulcsszemély", mint a lángelkű ifjú költő, Petőfi, aki a Nemzeti Dal megírásával kirobantója lett az eseményeknek. Ez a vers talán a legszebb és leglelkesebb "napi parancs", amit valaha is egy harcra induló nemzethez írtak. Ha volt olyan magyar, aki habozott, és nem tudta mitévő legyen, akkor ez a vers eldöntötte, hogy hol a helye és mit kell cselekednie. A Nemzeti Dal valósággal a forradalom

egyik közvetlen kiváltó oka és jelszava lett. Ezt szavalta el reggel a pesti Pilvax kávéházban, majd az orvosi egyetem udvarában, később a jogászok kivánságára a szeminárium terén, végül Landerer nyomdaja előtt, s mint a szabad sajtó első terméket, ezrével osztották szét a nép között. Hatása a francia Marseillaise cselekvésre, harcra buzdító, tömegmozgató erejével mérhető fel. Az 1848-as szabadságharc bukásában is megmaradt egyedinek. Mert, amíg a birodalmon belül küzdött a centralizációra törekvő uralkodóházzal, magának tudhatta néhány európai ország, sőt az Amerikai Egyesült Államok rokonszenvét is. Azonban, mihelyt kimondta, hogy többé nem ismeri el örökös uralkodójának a Habsburg-házat, a szimpátia elenyészett. A reformer, de ugyanakkor rendpárti Európa egésze ettől kezdve nem látott mást a magyar nemzetben, mint törvényes államfője ellen fegyvert fogott rendbontókat. Ez volt az az ütközopont, ahol a nemzet két óriása, Kossuth Lajos kormányzó és gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar élet-pályája véglegesen és végzetesen elvált egymástól. S habár a debreceni országgyűlésen még nem proklamáltak köztársaságot, Magyarország a trónfosztás ellenére is király nélküli királyság maradt, a monarchista államforma egyéb kellékével. Mindez, pusztán csak idő kérdése lett, a változtatások, a társadalmi haladás, fejlődés felé.

A trónfosztás tovább mélyítette a magyarokban mindig is megévő belső ellentéteket. Az 1848-49-ben az európai haladás élvonalába került ország befelé is több pártra szakadtan vívta kifelé folytatott élet-halál harcát. De a trónfosztás végleges szakadékok teremtett a szembenálló vélemények, érdekek közé. Az 1848-49-es szabadságharc bukása után Ausztriára is nehéz sors következett. Be kellett látnia, hogy hatalmi pozícióját csak úgy tarthatja meg, ha Magyarország is arra törekszik, hogy egy egységes, és harmónikusan együttműködő monarchia alakuljon ki. Deák Ferenc, a Haza Bölcsé, végül is rábirta a nemzetet hogy a béke kedvéért, amit abban a helyzetben a monarchia jelentett, hozzon áldozatokat, s hogy felszabaduló erőt fordítsa saját államiságára és nemzeti műveltsége kifejlesztésére.

Végezetül visszatérve a mai korra, a XXI. századi magyarság kérdésére: A három létformában élő magyarság gigászi feladata az, hogy megmaradjon magyarnak. Ezt elsősorban műveltségével és az anyanyelv ápolásával érheti el. S, a törzsnak, vagyis az anyaországnak, mindnyájunk Szülőföldjének, a maga visszanyerésében is kötelessége óvnia a nemzeti öntudatot, hogy méltó maradjon 1848 és 1956 szelleméhez. Ezzel tartozik a friss, mindössze tizenhárom éve ránkivirradó szabadságnak, a magyar lét méltóságának, hogy most már ne mondhassuk:

"Az nem lehet, hogy annyi szív
Hiába onta vért,
S keszervben annyi hü kebel
Szakadt meg a honért."

Fischer Jutka

Húsvéti szokások

Zöld erdőben jártam, / Kék ibolyát láttam,
El akart hervadni, / Szabad-e locsolni?

Ezt a költői teljesítmény csúcspontjának a legkevésbé sem tekinthető versikét minden fiúgyermek már az óvodában megtanulja, hogy azután húsvét hétfőjén elreccsálja a szívének kedves nő-neműeknek, mielőtt, választ nem várva, kölönisüvegéből meglocsolná őket. Hasonlóképpen járnak el érettebb korú férfirtársai – legfeljebb ők több, szebb, hosszabb, netán pajzánabb verset tudnak.

A korosztályi határokat nem ismerő kölnivizes locsolkodás a vonakodó, síkoltató – ám szívük mélyén boldog - hajadonok vődörből kútvízzel fogadosított húsvét-hétfői hagyományos megöntözését, patkavíze merítését

váltotta fel, már ahol felváltotta. Mert nem ritkaság ma sem, hogy vizet, sőt szódavizet kapnak nyakukba a hölgyek... A tavaszi locsolás ősi termékenységvarázsló szimbolikája egyértelmű, s úgy látszik, korunkban sem veszített aktuáliságából. Pajzánok viszont már nemcsak a párjukra váró hajadonokat illik meglocsolni, hanem az összes többé-kevésbé közelálló nőneműt – családtagokat, barátokat, szomszédokat, kollégákat.

A lányok számára azonban még mindig nagyon fontos ez a nap. Város-falun ünnepi díszben várják a hódolókat, akik ilyenkor minden előzetes bejelentés nélkül megjelenhetnek. (Minél több locsolólól tud beszámolni másnap a leányzó, annál büszkébb...) A látogatót, miután a locsolási szertartás lezajlott, illik leültetni, s némi itallal – többnyire alkoholtartalmúval-, aprósüteménnyel megkínálni. S mivel ahány ház, annyiféle ital, talán csak szilveszterkor látni annyi kaptos férfit, mint ezen a napon.

A locsolónak ajándék jár, mégpedig – legalábbis a hagyomány szerint – hímes tojás. Valaha, hiszen ez a férfitermékenység jelképe, csak a legények kapták, ma már inkább a gyerekeket örvendeztetik meg vele. Sok leány festett – és fest még ma is – díszített tojást, a falusi közösségeknek megvannak, ahogyan megvoltak, azok az asszonyai, akik különösen érték ezt a mesterséget.

Lehet mondani, a tojásfestést a nép-művészet önálló ága lett. A motívumok koronként, tájanként változnak. Még felbukkannak a keleti kultúrákban honos archaikus szimbólumok, de akár szimmetrikus, geometrikus vonalakkal is lehet gyönyörű tojást festeni, vagy éppen a hímezésekről átszarmazott színpompás virágokkal, mint egyre inkább divatba jön. A technika eltérő. Gyakori, hogy olvasztott viaszba mártott tollal viszik fel a mintát, ez festéskor fehér marad, ezután letörlik a viaszt, s átfenyéznek a tojást. Van, ahol a festett tojásba karcolják a kiválasztott motívumot.

A tojáspatkolás is húsvétkor időszerű, de ez férfifoglatosság, mely arra hivatott, hogy megmutassa a kovács rendkívüli ügyességét, aki képes finom fémdíszet remekelni a törékeny kifűtt tojáshejra.

Jeles cukrászmesterek a XIX. század elején hozták divatba a csokoládé tojást. Korabeli újságbeszámolókból tudunk például olyanról, amelyre ugyancsak csokoládéval rajzolták az éppen épülőben lévő Lánchíd képét. Csokoládétojást ma már akkor is kapnak húsvétkor a gyerekek, ha lánynak születtek, akárcsak csokoládényuszit. A nyuszi Németországból érkezett, mint húsvéti jelkép (állítólag ott nyelvi félreértés folytán lett azza), s e minőségében városból indult a falu felé, de viszonylag rövid múltja ellenére már hozzátartozik az ünnephez.

Sonka nélkül nincs húsvét ... tartja a mondás.

Valóban, ennek az ünnepnek, mely a természet évenkénti megújulásához kapcsolódó ősi szertartásokból lett a keresztre feszített Megváltó feltámadásának ünnepévé, szigorú hagyományok kötik az étkezését. És a – kétségkívül kellemes – étkezési szokásokat azok is őrzik, akik a kereszténységtől messze eltávolodtak.

Az elmaradhatatlan húsvéti sonkának akkora a becsülete, hogy egyes vidékeken a vasárnapi reggeli mise után, a kalácsal tojással, bárányval, tormával együtt, megszentelik. Ahol disznót vagnak, különös gondnal választják ki, pácolják és füstölik azt a sonkát, amelyet a tavaszi ünnep asztalára szánnak.

Diólikör

A húsvéti locsolkodáshoz kapcsolódó vendéglátáskor a boltban vásárolt italneműk mellett előkerülnek a ház saját gyártmányú büszkeségei, köztük a diólikör. Többféleképpen készíthet, például: amikor még friss, de már nagyszemű a zöld dió, úgy június második felében, 10 darab negyedekbe vágott szemet beleteszünk egy l literes lekvárosüvegbe, megszórujuk kristálycukorral, leöntjük 4, esetleg 5 dl tiszta szeszszel, majd feltöltjük vízzel és letakarjuk. Két hónapig napos helyen érleljük, ezután sűrű szövésű vásznon (szűrőpapíron) át palackba töltjük. A palackot szorosan bedugasztalva tároljuk. Általában nem sokáig – eme ital jellegzetes tulajdonsága, hogy hamar elfogy.

Zöld erdőben jártam...

Már elég öreg vagyok ahhoz, hogy bevallhassam: legkedveltebb ünnepem a húsvét. Nem kell annyit öröklődni az ajándékok miatt; a családi szeretet bizonyítására sem kell bájozni kellemetlen alakokkal csak azért, mert ők a Rokon; s még az átkosban se lehetett elismárolni: munkanap ide, munkanap oda, - meglocsoltak a kolégák, noha kissé mólesan.

De ha már vallok: legszebbek a gyerekkori húsvétek voltak. Igaz, kötelező volt ablakot mosni, sonkalével ettük a bablevest napokig, szalajtot anyáknak, hol élesztőért hol szalagáért (sohase volt a Népboltban egyszerre a kettő, citromról nem is beszélve!), de még a nyomorúság is vidám volt. Egyetlen példa: mivel lehet tojást füstöni? Krepp-papírral, bodzateával, hagyva kifőtt héjával - csudákat művelhettünk. Közben az ágy alatti setében kihajtott a jácint. Lehetett izgulni, melyik hoz lila, melyik fehér, melyik veres virágok. Kamasz gavallérajainknak nem volt mind-egy, milyent kaptak.

Mert ki ne tudná - (tudja mindenki, de nekem nagyon jólesik újra elmondanom), piros tojást a kicsik kaptak, forintot az idegenek, virágot meg azok, akik férfinek számítottak. Férfinek? Igéretke még akkor. Mert a reménybeliek hétköznapokon azzal adták tudtukra szívbeli hajlandóságukat, hogy az elégnél többször durrantottak hátha iskolafolyosókon a bakójukkal (bakószíjjal átkötött tankönyvcsomag). Szeges bakancsukkal úgy korszolyáztak végig a betonpadokon, hogy épp nekünk, s mindig nekünk (!) ütözköztek.

Visitás, jaj, milyen vagy, kapsz ám egy nagyot ... Aztán jött az agresszor locsolni. Nagyobb korunkban finomult a módi: fiúk a karzaton, lányok szemben az úrasztalnál. „Im bejöttünk nagy örömmel”, - énekelte a gyülekezet, te pedig megkerested Őt az orgona hatalmas építménye valamelyik oldalán. Összeakadt a tekintetünk, aztán vártad, hogy majd húsvétkor déli harangszóig bekopogtat, letörlő ünnepre suvickolt bakancsáról a tavaszi sarat (kinek volt akkor két pár lábbelije) és rákezdi: „Zöld erdőben jártam, két ibolyát láttam, el akart hervadni, szabad-e locsolni?” Na erre elrebegeted, hogy szabad, mire ő megsuhintott szagos vízzel, persze a hugodat, a jó anyádat is, aztán jött a málnaszörp-kínálás, aprósütemény, búcsúzások meg a virágtűzés.

Száz jelentése volt annak. Tele a kabátka virággal? Ő, az állhatatlan, ennyi helyen járt. DE! „Még-e még valahová?” „Innen már sehová.” Akkor jó. Vagy: „ezt a szép nárciszt csak nem Zsuzsáknál kaptad?” „Náluk ugyan nem! Köröztanyám tüzte”. Akkor szintén jó. De az volt az igazi diadal, ha egyetlen virágja a tiéd volt és nem is ment sehová!

Évekig Polgár Ferkó volt ilyen locsolóm. Begyalogolt a tanyáról, meglocsolt, aztán haza. Csak a húszéves találkozózon kérdezte meg: „Tudod-e miért jártam egyszer egy évben nálatok?” „Tudom, Ferkó. Számon is tartottam.” „Vártad is?” Nem, erre akkor nem lehetett igazat felelni. Két szép fiacsója volt

már és nagyon helyes felesége, aki másod-unokatestvérem is ... Csak pislogtam borongósan. Ha még megkérdeznél, Ferkó, elmondanám: eszembe jutsz minden húsvétkor. A jácint illatáról, a mokány csinoságodról, de még arról is, hogy a legszebb nótát húzattad ballagásokor: Szomorú a nyárfaerdő ...

No, giccs ... Ezt a fiam mondatá. De mit lehet várni egy városi gyerektől? A hügom bezeg érdi.

Senkinek a széles világon nem tudnám megmagyarázni, hogyan számoltuk: kinek melyik a locsolója. Mert számoltuk ám! Ugye az, aki a Zölderdőben jártam után engem vagy őt suhintott meg elsőnek, szint vallott. Az első az igazi. De aki anyáknál kezdte? Kustár Jóska például. Jött mindenkor, szórta a szagos vizet anyánkra, beszélt erre-arra, aztán továbbállt. Neki-szalajkodott kamaszként egyszer leköpködött a karzatról. „Te, Jóska, nem leszel így a vejem” - fedte anyáknak. „Nem is akarok!” - Így Jóska. „Nagyon szajás mind a kettő!” Ami ugyan igaz is volt, nyihogtunk is rajta épp eleget, de az illem megkívánta, hogy sértőde legyünk. Kívülről senki sem tudja, hogy ő volt a leghelyesebb minden Kustár fiú közül. Szabó Gyulsi végigülte az egész locsolósidt. Sakkozott apánkkal, kellemkedett anyákkal, de léleketlen húzta a strigulákat: mily kacér valék. Minden módon kifejeztem, mennyire unalmas a jelenléte. De mert volna csak nem jelen lenni! Tudom, istenem, ráerősítettem volna a vasárnapi szemézőkre!

Most is festek tojásokat, növelek jácintot a dívány alatt: jön a sógorom, jön Atuska (öt éves) a folyosó végéről, Dani szintén, meg a házmaster gyereke. Forint, csoki, festett tojás, az anyakiséreteknek linzerkarikák járja. Likőrözünk, tűzünk, pacsulni a hajunkban. Csak mi nem vagyunk már a régiek. Hajunk régtől festve. Tojást nem otthoni tyúkok adnak. Matricázzuk a boltbeliket, vagy már azokat se: hiteles népi girlandokkal ékes az ajándék.

De nem ez a főbaj. Apám nem szószmótól a felásott kertben. Anyám húsz deka sonkával ünnepel. És nincs az a szagos víz, amitől mi elhinnénk: nem hervadunk el. És mégis!

Együtt jártunk a zöld erdőben! Együtt, veletek, fiúk, megszűlt, jó társaink. Közös cselyével a lenge tavasznak, búvólvő szerelmennek. Mit számít, ha beleroskadtunk, megereszkedtünk, kopaszodtatok, öszültünk. Volt egyszer egy zöld vadon, s ha ma másoknál zendül, akkor is jó, hogy volt nekünk is.

Áldjon benneteket a föltámadás öröme. Mert járhattam Zöld Erdőben - Veletek!

Berkes Erzsébet
ANA

Az Irodalombarátok körének jelentései

Senki sem vitathatja el, hogy a magyar konyha egyedülálló a világon, s azt sem, hogy a pesti kávéházakban főzik a legjobb kávékat. S, ha már a kávé olyan különlegesen, erős és finom, ugyanez vonatkozik a kávéházi irodalomra is, aminek a lényegét, aromáját az egészen különleges pesti humor adja. A pesti humor nehezen, vagy sehogyan sem érthető annak, aki nem oda született, ahol a „járdán is vicc terem”, ahol a humoros témák gyökerei a megpróbáltatásokkal teli nemzeti múltunkból erednek, a mindennapi élet küzdelmeiből és a magyar nyelv sajátosságaiból. Ezt csak mi értjük, akik egyazon „csomóból” származunk.

Az új év ezzel az aromával kezdődött a Magyar Irodalombarátok részére, **Hazai Gábor** soros elnök januári előadásán egy kis kóstolót adott a **pesti kávéházak** irodalmából. Lehet, hogy a sokat ígérő címek volt köszönhető, ami kellemes kávéillat-asszociációt rejtett magában, hogy az eddigieknél jóval nagyobb számban jöttünk össze. Örömmel üdvözlöttük vendégeinket, Dobos Évát, Székely Klárát és Barabás Miklóst. A nagy meglepetést azonban a fiatal vendégek jelentették, mint Tóth Zoltán és Farkas Levente, mert az ő jelenlétük bizonyította, hogy van utánpótlás. Megvan a remény arra, hogy az Irodalombarátok fiákláját ők fogják továbbvinni a jövőben. Velünk együtt kacagtak ők is az előadott Hacsak és Sajó jeleneteken, amelyeket Hazai Gábor, Székely Imre, Apt Kamil, Kövecses Tamás és Fischer Miklós adtak elő a pesti kávéházat képviselő kockás asztal mellől.

Vajon az elhangzott "szakállas viccek" mit is mondtak az új generációnak? Egyrészt talán azt, hogy a pesti humor örökzöld, és még azt is, hogy mi magyarok anekdotázó, viccelő filozófusok vagyunk. Ez a humor realista, mondhatni, minden illúziótól mentes, ahol a komédia és a tragédia úgy összefonódnak, mint a számi ikrek. Különös varázsa abban rejlik, hogy valamiféle vizgatató szerepe is van. Mintha azt mondaná, hogy: neves, ha fáj! Énekelj, ha félsz, de akkor is, amikor éhes vagy! Menj el a kabaréba, ahol elfeledted a bánatodat. Vesd le a gondjaidat, hacsak egy rövid időre is, amíg elhelyezkedsz a bársony ülésben, és a színpadra figyelsz csak, ahol hamarosan megjelenik Hacsak és Sajó: két csagatgatóan tragikomikus pesti kávéházi törzsvendég. A kabarek eme népszerű figurái Vadnai László tollából születtek, és az első tréfás jeleneteket 1928-ban mutatták be. A szerepeket eredetileg Komlós Vilmos és Herczeg Jenő alakították, s utána még sokan mások a színesvilág nagyjai közül. A témát tovább folytatva, a TV szívszerzői műsorában a mai napig is rendszeresen megjelenik Hacsak és Sajó, de valószínű, hogy már a mai világ kérdéseit beszéljük meg a maguk stílusában. Erre a stílusra jellemző, hogy a dialógus félreértésekre és szójátékokra épít. A komikus szituációkban és a két "főhősben", mint valami görbe tükörben, önmagunk vonásaira ismerünk. S, gondolom, hogy ez adja meg e műfaj pikantériáját, mert minden

másnál jobban érdekel minket, hogy hogyan is nézünk ki. Az irodalmi est egyik jelenete, a "Feleségem csókja" után elmondhatjuk, hogy: Na, jól nézünk ki!! Íme, egy kis izeltől azoknak, akik nem hallották:

Sajó: Ne vicceljen, Hacsak! Tudja milyen bajban vagyunk? A feleségem szegény imádja a festményeket és most kénytelen volt kétszáz pengőért eladni egy Csókot.

Hacsak: Mit?

Sajó: Egy Csókot.

Hacsak: Mennyiért?

Sajó: Kétszáz pengőért.

Hacsak: Én mondom, jó üzletet csinált. Én ismerem a nagyságos asszonyt, és nem adnék a csókjáért két pengőt.

Sajó: Mit ért maga ahhoz!

Hacsak: Már megbocsásson. Tudja kitől lehet ma kapni kétszáz pengőért csókot? A Greta Garbo-tól.

Sajó: Mit beszél a levegőbe? Láta maga a feleségem képét?

Hacsak: Hiszen ha nem láttam volna?! De láttam. Ronda egy képe van.

Sajó: Hogy mondhat ilyet! Tudja milyen szép festés van azon a képen?

Hacsak: Nekem mondja? Ujjnyi vastagon áll a rúzs rajta! És mondja, maga hagyja, hogy a felesége eladja a csókját?

Sajó: Miért ne hagyjam, ha egyszer rá vagyunk szorulva!

Hacsak: Maga is kapott a pénzből?

Sajó: Az egészet. Azon vettem a télikabátom.

Hacsak: Finom alak maga, hallja.

Sajó: Miért? Az nem szegény máma! Holnap eladunk még. A feleségemnek van egy Benczúrja.

Hacsak: Ki az a Benczúr?

Sajó: Nem hallott még a Benczúrról?

Hacsak: Arról még nem. Arról már hallottam, hogy a feleségének van egy Swarcz úrja, de ki az a Benczúr?

Hazai Gábor szellemes előadásának köszönhetjük, hogy itt Victoriában, a világ végén egy rövid időre igazi pesti kávéházi hangulat uralkodott. S, ha a kávé nem is hajlongó pincér szolgálta fel nekünk, mégis majdnem olyan jó illata és íze volt, mintha a Hungáriában, vagy az Emkében fogyasztottuk volna.

Fischer Jutka

Február 11-én az Irodalombarátok Köre újból a Queen of Peace egyházközség termében gyűlt össze, hogy meghallgassa **Zalánfy Sarolta** előadását **Tamási Áron** íróról, amit az alábbiakban foglalok össze.

Tamási Áron, egyik legnépszerűbb erdélyi írónk, Farkaslakán, a Hargita lábánál született 1897-ben. Ott is temették el, ősei között. Sírfehérítára így jellemzi:

... folytatás a 8. oldalról

Jávor Pál

„Törzsében székely volt, fia Hunniának
Hűséges szolgája bomlott századának.”

Egy gyerekkori baleset, amelyben elvesztette egyik ujját, alkalmatlanná tette a mezei munkára, így került gimnáziumba és emelkedett ki a paraszti sorból.

Regényes önéletrajzában, a „Bölcső és bagoly”-ban, a székelység újját és életkörülményeit is ábrázolta. Volt katona, harcolt az olasz fronton. 1922-ben Kereskedelmi Akadémiai diplomát kapott. 26 éves korában kivándorolt Amerikába, és tulajdonképpen ott vált íróvá. Az elhagyott otthon képei, hagyományai, balladái ihlettek, melyeket „Lélekindulás” novellás kötetében foglalt össze, és amelyet egy kolozsvári kiadó adott ki. Irodalmi körökben azonnal felfigyeltek a nagyon is erdélyi hangvételű íróra, akit otthon hazavártak. Ennek hatására 1926-ban az író hazatért. A háború végéig Erdélyben, majd 1926-ban bekövetkezett haláláig Budapesten élt.

Gyors egymásutánban jelennek meg novelláskötetei, regényei (Szűzmáriás Királyfi, Címeresek). Legismertebb műve az Ábel-trilógia (Ábel a rengetegben, Ábel az országban, Ábel Amerikában), amelyben Ábel bejárja az író útját a természet világából újra vissza a természethez. „Hazai Tukor” történelmi regényéért Kossuth díjat kapott és négy ízben vehette fel a Baumgarten díjat. Elnökségi tagja volt az Írószövetségnek és a Béketanácsnak. 1986-ban jelent meg „Szülőföldem” regénye, amelyből vett idézettel zárult az előadás:

„Mienk a fény, amit lelünkbe fogadunk,
S a föld, amelyen élünk és meghalunk.”

Élvezettel hallgattuk Tamási Áron műveiből felolvasott részleteket, melyeken keresztül izelítőt kaptunk az író „székelyes” hangvételű stílusából, Erdély és népe iránt érzett végtelen szeretetéből.

Zalánfy Sarolta tavaly nyáron Erdélyben járt, többek között Farkasklakán is, így személyesen tapasztalta Erdély szépségeit, a székely emberek szeretetét, Tamási Áron iránti tiszteletüket. Ez a személyes élmény is hozzájárult a nagy igényességgel összeállított előadás sikeréhez.

Szy Judit

Egy kis humor ...

- A nehézféjű Pistike édesapja találkozik a tanító úrral a főutcán, a tanév végén.
„Köszönjük a tanító úrnak a hozzánk való szívességét. Ha a tanító úr nem lenne itt, a mi fiúnk lenne a legnagyobb számár a faluban.”
- Az autó elgázol egy kakast. A vezető kiszáll és megkérdezi az arra haladó kislutól: Tiétek ez a kakas?
„Nem, a miénk nem ilyen lapos.”

Ha élne, ebben az évben lenne 100 éves Jávor Pál, a 30-as években kezdődő magyar filmgyártás hőse. Jóképű, fess megjelenésű férfi volt, aki magánéletében is azonos volt azzal a karakterrel, életmóddal, amelyet többnyire filmszerepeiben is megjátszott. A nők rajongtak érte és ő viszontszerette őket. Botrányokba is keveredett emiatt elég gyakran. Az élet, a legnagyobb "rendező" azonban nem volt kegyes hozzá.

Egész élete küzdelmes volt. Színészi pályafutását vidéki színpadokon kezdte meg. A színház és a filmipar nagyjai felfigyeltek rá és 1930-ban megkapta a főszerepét a CSAK EGY KISLÁNY VAN A VILÁGON című némafilmnek, amellyel elindult fényes karrierje. A következő másfél évtizedben számtalan magyar filmben játszott a férfi főszerepét, az akkori idők sztárjaival, Ágay Irénnel, Muráti Lilivel, Szelezky Zsitával, Tolnay Klárral. Ezek a filmek óriási népszerűséget szereztek Jávor Pálnak, de ugyanakkor a szabványos szerepek korlátozták tehetségének és képességének igazi kibontakozását. Komoly színpadi szerepekre vágyott, és így 1935-ben a Nemzeti Színház új igazgatója, Németh Antal le is szerződtette.

Jávor Pál felfelé törő pályáját a háborús események mind jobban beárnyékolták. Hirtelen haragú, szókimondó természete az akkori idők politikai hatalmasaival összefészerés vezetett ... Nyíltan hangoztatta német- és nyilasellenes érzelmeit. Kiss Ferenc, a színész kamara elnöke eltűnt a színpadtól. A nyilas hatalomátvétel után, letartóztatták és Sopronköhídrára hurcolták. Onnan német koncentrációs táborba került, de életben maradt.

A háború után kivándorolt Amerikába, de Hollywood-ban semmi sem sikerült neki. Alkalmi munkákból tartotta fenn magát és magyar emigrációs közösségek előtt énekel. 1957-ben visszatért Magyarországra. Egy ideig kisebb színházakban játszott, majd 1959-ben ismét a Nemzeti Színházba kapott szerződést, de már későn. Augusztus 14-én Jávor Pál meghalt.

Hazai Gábor

Az Irodalombarátok Köre összejövetelei:

2002. április 8-án, hétfőn este 7:30-kor

Tárgy: Humor és Magyar V. rész
Karinthy Frigyes műveiből válogatva
Műsorvezető: Fischer Jutka

2002. május 13-án, hétfőn este 7:30-kor

Tárgy: Nagy László költsézet
Műsorvezető: Kövecses Tamás

==== Hely: Foxborough Clubhouse <====
4318 Emily Carr Dr

NANAIMOI ÉRTEŚITŐ

TAGGYŰLÉSEINKRŐL:

Január 6:

Szokásosan a gyűlést a Himnusz elnéklésével kezdük el. Mind a jegyzőkönyvet, mind pedig a pénzügyi beszámolót elfogadta a tagság.

Elnökönk megköszönte a gyerekek és a felnőttek mikulás-estje rendezőinek és a műsorban résztvevőknek hozzájárulását a rendezvények sikeréhez (Madarász Christian, Bohár Margó, Szentvéri Irén, Hunyor Gyurka, Pintér László, Bölecz Béla, Kocsis Imre, Kraus Edit, Bölecz Piri, Kis-Tóth Erzs, Varga László, Mandalik Ferenc, Madarász Mária, stb. A finom vacsorát pedig Bölecz Piri és Ravai Erzs készítették).

A vezetőség javaslatára a tagság örökös Tiszteletbeli Tagjává választotta Victorisz tiszteletes urat.

Sajnálattal vettük tudomásul, hogy Márkus Ica előadőestje elmarad, mert az új vízum-kényszerből kifolyólag Ica zenései nem kaptak kanadai vízumot.

Kraus Ottó, Kurucz Marika és Varga László jelentkeztek a februári tisztválasztás levezetésére.

Törőcsik Ica és Kurucz Melinda képviselte egyesületünket a bingón. Köszönjük.

Kraus Ottó javaslatára a tagság elhatározta, hogy új és erősebb zenefelszerelést veszünk, mert a jelenlegi cserben hagyott bennünket a Szilveszteri Bálon.

Bejelentettük, hogy régi komputerünkre (monitorral, printerrel és scannerrel) 300 dollár alapár felett lehet beadni árajánlatot, és a borítékokat a következő gyűlésen bontjuk fel. A legmagasabb árat ajánló kapja meg.

Megköszöntöttük január szűlőit: Bohár Gyurka, Budai Imre, Szűcs Elek, Horváth Attila és Madarász Mária. Kurucz János bejelentette, hogy 8 video film hiányzik, és kérte a tagságot, hogy az ellenőrző kártyát kivételkor hagyjuk a fiókban miután ráírtuk nevünket és a dátumot. A gyűlés után töltőkáposztát vacsoráztunk.

Február 3:

Tisztválasztó taggyűléstünkön az elnökönk köszöntőjét a Himnusz, majd a jegyzőkönyv hitelesítése követte. A pénztári beszámoló magába foglalta az egész év bevételeit és kiadásait és a jelenlegi pénzügyi helyzetünket. Nagy taps fogadta az egyes bejelentéseket.

Elnökönk megköszönte mindenki évközi segítségét, kihangsúlyozva a vezetőség fáradságát nem ismerő munkáját. A vezetőség lemondása előtti rövid, de megszívlelendő beszédében kérte a tagságot, hogy ebben a klubban soha nem szabad lenni megkülönböztetett csoportulának. Ide csak úgy jöjjünk

be, ha félretettük személyi sérelmeinket, mert itt mindenkinek úgy kell éreznie magát, mint egyenlő értékű családtagnak, aki tiszteletben tartja testvéreinek egyniségét és elgondolásait. Ezután lemondott a vezetőség nevében, és ezután a választó bizottság átvette a választás levezetését 59 egyesületi tag vett részt ezen a titkos választáson. A választási eredmények:

Elnök: Bölecz Piroka,
Alelnök: Bakos Tibor,
Pénztáros: Kurucz János,
Titkár: Pintér László,
Ellenőrök, rendezők: Fisztner Ferenc, Ravai Erzs és Szamosi Gábor.

A választás után az új vezetőség javaslatára a tagság Tavasz Bál megrendezését határozta el február 16-ára. Erre az alkalomra megbízta Horváth Lajost és Kraus Ottót új zenegép beszerzésére és beszerelésére. A főzést Kurucz Marika és Pintér Marika fogadták el a bála.

Az öreg komputerünkre csak egy ajánlatot kaptunk, és így Bedő Anna lett a tulajdonos.

A gyűlés utáni finom vacsorát Bölecz Piri és Ravai Erzs készítettek. Köszönet a munkájukért.

JANUÁR-FEBRUÁRI ESEMÉNYEK:

Január 20-án du. 5 óraor isztisztiszteletet tartott Szigeti Miklós tiszteletes. Az isztisztiszteletet követő vacsora után a tiszteletes sokáig elbeszélgetett még tagjainkkal.

Február 16-án este 6 órai kezdettel tartottuk Tavasz Bálunkat, melyen negyvenen vettünk részt, és köztünk páran jelmez is öltöttek magukra: Horváth Marika tarka tehén Bedő Ann javasasszony, aki űzte is a mesterségét, Szentvéri Irén ficsur, Kraus Edit előkelő maya asszony Guatemalából és Pintér Marika szőke hölgy a múlt század eleji amerikai szalonokból. A kitűnő vacsorát Kurucz Marika, Pintér Marika és Safranyik Erzs készítettek, sokan mások is segítettek. Desszertnek almás rétes volt és Szentvéri Irén ajándékba hozott gesztenyés tortája. Kitűnően mulattunk éjjel után 1 óráig az új zenegép kiváló hangjára.

Február 24-én du. 5 óraor szentmisét szolgáltatott Lakatos Dénes vancouveri plébános.

MÁRCIUS-ÁPRILIS ESEMÉNYNAPTÁRA:

Március 3-án du. 3 óraor taggyűlést tartunk.

Március 17-én du. 3 óraor tartjuk az 1848-as forradalom megemlékező ünnepségét, utána 5 óraor isztisztiszteletet tart Szigeti Miklós tiszteletes, majd vacsorát szolgálunk fel.

Március 30-án du. 1 órakor husvéti tojáskeresés lesz a gyerekeknek. Szülők, nagyszülők irassák fel a megjelenési szándékozó gyerekek nevét a vezetőségnél a márciusi gyűlésig.

Április 7-én du.3 órakor taggyűlés lesz (és ha sikerül elintézni, akkor utána szentmise).

EGYÉB KÖZLEMÉNYEK:

Örömmel üdvözlöttük Kurucz Jánost a Tavaszai Bálunkon a többnapos kórházi kivizsgálása után.

Gratulálunk Baán Icaának másodszeri nagymamasága alkalmából. Katicéknál ismét kislány született.

Ugyancsak gratuláció jár a Blaskó házaspárnak a tizenharmadik unokájuk születése alkalmából.

Üdvözljük Hajdú Zsuzsa édesanyját, aki Saskatchewanból van itt látogatóban.

Kellemes repülőutat és jó szórakozást kívánunk Bakos Magdának, aki huzai látogatására április 10-én indul Magyarországra.

Kis-Tóth Erzsi Tölgyesi Tóni emlékére perzsa parrotiafát ajándékozott klubunk kertjének.

Élményekben gazdag kanadai látogatást kívánunk Ravai Erzi bátyjának és unokahúgának, akik április 15-én érkeznek Magyarországról.

Összeállította: Pintér László

Áhítat

Ősz asszonyok templomi félhomályban,
ezüst krizantémkonytú szép fejek.
Merengő áhítatukat csodálva,
meghatottan melléjük térdelek,
s kiérzem lelkükből a túlvilágot,
valami új, merőben más erőt.
Hajlong a láng az oltárkép előtt
a bibortüvegű mécses pohárban,
s a mécsolaj kis kerek tükre lágyan
ringatja régi kislány arcukat.
Mind ismerős, ezek lehettek ők,
egykor, egy emberöltővel korábban.
Fölzeng a múlt mélyhangú orgonája,
s életre kelt emlékek hintenek
ártatlanul szép, meghitt és meleg
dicsőfényt a Boldogasszony homlokára.

Csinger József

KÉPES BESZÁMOLÓ

A választási gyűlés vacsoráján

Tavaszai Bál

Hárman a jelmezesek közül: Horváth Marika, Szentvári Irén és Bedő Anna

Irodalmi Kávéházak

Ismeretes, hogy a kávéház Magyarországon nagyon népszerű intézmény volt a múltban és gondolom, a jelenben is. Nehéz elképzelni magyar várost kávéház nélkül és nehéz elképzelni magyar kávéházat, hogy írók, költők, újságírók ne tartozzanak a törzsvendégek közé. A kávé és az irodalom között határozott összefüggés van, még akkor is, ha ezt a kapcsolatot az irodalom-történetek eddig nem nagyon kutatták.

Valószínű, hogy a kávé egyike a legnépszerűbb italoknak és nyilvánvaló, hogy a kávé és a kávéház között is rendkívül szoros a történelmi fejlődés és a kapcsolat.

A XVI. és XVII. században meginduló török előnyomulás Észak-Afrika és a Balkán irányában magával vitte a kávéivás szokását. A sok rossz mellett, amit a törököknek köszönhetünk a 150 éves megszállás alatt, az egyetlen jó, amit meghonosítottak nálunk, a kávéfőzés volt. Mi magyarok ezt eleinte: fekete levesnek neveztük. Pontos adataink nincsenek a török kávékimérő helyekről, de az első hivatalos feljegyzés 1737-ből származik, amikor egy olaszos hangzású egyént, névszerint Betheno urat, a konkurencia feljelentett, hogy túl olcsón árulja az isteni nedűt.

A régi időkben a forrás, a patak, és főleg a kút jelentette azokat a helyeket, ahol az emberek találkoztak, ahol híreket hallottak, értesüléseiket továbbadták és az eseményeket megtárgyalták. Ezt a szerepet vették át a kávéházak és 1803-ban már 21 kávéház működött Budapesten, 1895-ben már 1377 kávékimérésről tudunk. Ez a szám a századfordulón lecsökkent 640-re, valószínűleg azért, mert a korabeli rendőrségi rendeletek előírták, hogy a kávéházban legalább egy billiárdasztalnak kellett lennie. A pesti New York kávéháznak, amelyet megnyitásakor a világ legszebb kávéháznak neveztek, - négy billiárdasztala volt. Itt kell közbevetőleg megjegyeznem, hogy a New York kávéháznak Molnár Ferenc, a *Pál utcai fiúk szerzője*, állandó törzsvendége volt és ez a kávéház volt az író kedvenc tartozkodási helye. Amikor Molnár Ferenc politikai okokból elhagyta Magyarországot és New Yorkban telepedett le, újságírók egy alkalommal megkérdezték, hogyan érzi magát New Yorkban? - Nagyon rosszul - felelte Molnár Ferenc, - én csak a New Yorkban éreztem jól magam!

Az élet a budapesti kávéházakban rendkívül élénk, színesen pezsgő volt és a magyar irodalom és újságírás szinte elképzelhetetlen volt a kávéházak nélkül. A kávéházi látogatók ismerték egymást, ott tisztelegtek, ott találkoztak írók, újságírók, ügyvédek és nagyon sokan, nem annyira a saját lakcímüket adták meg egymásnak, vagy klienseiknek, hanem kedvenc kávéházuik címét. A kávéházak vendégköre is differenciálódott. Létrejötték az irodalmi, politikai és művész kávéházak, ilyenek voltak a Filozofus, a Pálvax, a Kávéforrás, a Korona, a Central, a Fiume, a New York, az Országház, a Japán, hogy csak a nevezetesebbekről tegyünk említést.

Az első kávéházi törzsvendég Petőfi Sándor volt. Azóta, a magyar irodalom a kávéiparral fejlődik, a forradalom a kávéházakban tör ki, csitul el, és a jövőendő korok történészeinek feladata megállapítani, milyen hatással van a versekre, az elbeszélésekre, a cikkekre a kávé: ki ivott koffeint és ki cikoriát? Ha gyöngül a feketekávé, gyöngül a magyar irodalom is. A kávéházak teraszai úgy hozzátartoznak Budapest jellegéhez, mint az Országház, vagy a Hősök terén az emlékművek. Nincs olyan külföldi turista, aki ha a nyári hónapokban látogatja meg fővárosunkat, hazatértekor ne tegyen említést a körutak kávéházairól és valóban a tavasz kezeldénekként a legbiztosabb jele, amikor a pincérek a kávéházak teraszait kezdik rendezni és az asztalok, székek kikertülnek a járdákra.

A magyar városi élettel, főleg írónk, költőink tevékenységével, a kávéház elválaszthatatlanul összefügg. Több írónk, pl. Márai Sándor is foglalkozott azzal, hogy miért olyan fontos a művészeknek, íróembereknek a kávéház? Legtöbbször arra a megállapításra jutottak, amit Pásztor Mihály, a 20-as évek híres riportere említ meg egyik írásában, hogy a kávé csak ürügy, hogy az ember betérjen a kávéházba. Az a pikoló feketekávé csak kifogás, hiszen azt otthon is megihatnánk. A titkos ok hogy mindenki vágyódik a közös kávézás élvezetére, a hozzá hasonlók társaságára, jól esnek a díszletek, a fény, a zene, a figyelmes kiszolgálás. Nagyszerű, hogy a hírekre éhes olvasó hozzájuthat a belföldi és külföldi újságok garmadáijához, órát ülhet az ember különösebb fogyasztás nélkül és eltöltötheti idejét diskurálással. Ezt a véleményt fejezi ki Kozma Andor, Zenés Kávéház című verse is.

A magyar kávéházak történetével többen foglalkoztak. Talán a legjobb forrásmunka ezek között Szentes Éva és Hargittay Emil: Irodalmi Kávéházak Pesten és Budán, valószínűleg lexikonnal megfelelő könyve. Betűrendes felsorolásból tudhatjuk meg a fővárosi kávéházak történetét, az Abbázia kávéháztól a Zrínyi kávéházig. De ugyanígy felsorolást kaphatunk a tulajdonosokról, a nevezetesebb főpincérekéről, sőt azokról a zsargonokról is, amelyek a kávéházakban kialakultak az idők folyamán. Például „igazgató úrnak” szólították a pincérek a munkanélküli lebszelőket, „almavári-babári”-nak hívták azokat a vendégeket, akik nem fogyasztottak, nem rendeltek semmit, a sósmogyorót „palizab”-nak nevezték és az irodalomkritikusok asztalát, „veseasztalnak” becsőzték, nyilván azért, mert annál az asztalnál vesztették ki egymást jól a kollégák. Jókora adag tejjel, vagy tejszínnel kért feketekávé neve: „nagy barna” volt.

Azt is meg kell említenünk, hogy még a legfényesebb kávéházba is mindenki betérhetett, ellentétben a kaszinókkal, vagy klubokkal, ahol a tagsági felvétel szigorú volt. Amíg a kaszinók és klubok a konzervatívizmust képviselték, a kávéházak valahogy mindig a demokrácia fellegetvái voltak.

... folytatás a 12. oldalról

Különböző kávéházak látogatása, különböző előnyöket jelentett. Voltak kávéházak, ahol jóformán az összes jelentősebb külföldi újság olvasható volt, voltak kávéházak, amelyek bel- és külföldi újságokon kívül még szép könyvtárral is rendelkeztek.

A nevezetesebb pesti kávéházak közül elsősorban a Pilvax kávéházzal kell beszélnünk. Reformpárti politikusok, írók és diákok látogatták és így a belvárosi szellemi élet központja is volt. Vendégei közül a leghíresebb kétségtelenül Petőfi Sándor és Jókai Mór voltak. A Pilvax-ban alakult meg a Tizek Társasága. Ebben a kávéházban gyűltek össze 1848 március 15-én a forradalmi ifjak: Petőfi, Vasvári, Jókai, Bulyovszky. Itt hozták nyilvánosságra a forradalmi program 12 pontját és Petőfi itt szavalta el a híres Nemzeti Dal című lelkesítő költeményét. A Pilvax kávéház nevét a 48-as forradalom alatt Forradalmi Csarnokra változtatták át. A kávéházat 1911-ben lebontották.

A híres New York kávéházat 1894-ben nyitották meg a New York Eletbiztosító Társaság székházában. A kávéházban a vendégek rendkívül díszes, freskókkal díszített termekben, márványasztalnál foglalhattak helyet. A mennyezetről hatalmas csillárok adták a megvilágítást. A kávéház a századfordulókora a fővárosi szellemi élet központjává vált. Itt tárgyazott a Pesti Napló szerkesztősége, itt gyűltek össze a Nyugat munkatársai. Színházi bemutatók után itt találkoztak a szakma hírességei, színészek és kritikusok is. Gyakran külföldi zenészek, szölisták is felléptek és szórakoztatták a jelenzőket. A II. Világháború után a kávéház éttermekként és eszpresszóként kel új életre, de az irodalmi és szellemi életet már csak a falakon elhelyezett emléktáblák őrzik.

Igen híres irodalmi kávéháznak számított a Centrál kávéház, amely 1890-től kezdődően több irodalmi lap szerkesztőségként is szerepelt. Itt szerkesztették A Hét, a Nyugat, a Független Szemle c. irodalmi lapokat, ugyanakkor különböző szellemi csoportosulásoknak is a központja volt, mint pl. Kafka Margit Társaság, Márciusi Front, Bolyai Akadémiai Irodalmi és Társadalomtudományi Baráti Kör és a háború után, amíg a kommunizmus még nem kaparintotta a hatalmat, ugyancsak a Centrálban szerkesztettek több irodalmi lapot, mint pl. Magyarok, Újhold, Válasz és Nagyvilág.

Ignatus Pál és Krúdy Gyula leírják, hogy milyen hangulat uralkodott ezekben az irodalmi kávéházakban. Pl. Kiss József költőről, a Hét szerkesztőjéről írja Krúdy, hogy amikor egy új száma jelent meg a Hétnek, Kiss József elbűjt már kora délután a New York kávéház egy szegletében és onnan figyelte, hogy a betérő vendégek közül hányan kérik a Hét példányát az újságos gyerektől. Kiss József rettentően hüü ember volt és a humor kedvéért mondom el ezt az anekdotát róla, hogy egyik legnagyobb irodalmi elismerésnek tekintette, amikor megtudta, hogy Nyiregyháza egy házasságközvetítő a lendő feleség bábjának dicsérete után, a hölgy műveltségére vonatkozólag

csak annyit mondott, a Hét előfizetője önagsága... Ugyancsak kifejezi a pesti kávéházak hangulatát Szabó Lőrinc: Centrál című verse.

A pesti kávéházakkal kapcsolatosan meg kell emlékeznünk még a híres Abbazia és a Japán kávéházakról is. Az Abbazia az Andrássy úti Oktogon sarkán volt és a kávéház története szorosan összefonódik a múlt század első felének társadalmi és politikai történetével. Törzsvendégei a Japán kávéházat is látogatták és a nevezetesebb törzsvendégek közül meg kell említenünk Rippl Rónai Józsefet, Szinyei Merse Pált, Ferenczy Károlyt és Csók Istvánt. De gyakori vendége volt ennek a két kávéháznak Herczeg Ferenc, Kernstock Károly, Kassák Lajos, Szép Ernő, Tersánszky Jenő és József Attila is.

Nemcsak Pesten, de Budán is voltak híres kávéházak, például a Hadik kávéház, amely a mai Bartók Béla és Bercsényi Miklós utca sarkán volt. Ennek a kávéháznak a koronázatlan királya Karinyth Frigyes volt a 30-as években. A törzsvendégek két csoportra oszlottak. Egy részük Karinyth asztala körül tömörült, a másik csoport pedig Karinyth nagyon szép felesége, Böhm Arankának hódolt. Ha Karinyth volt a király a kávéházban, felesége, Aranka volt a királynő. Köztudomású volt, hogy Karinyth Frigyes házasságlete nem volt kiegyensúlyozott. Arankának sok tisztelője volt, még Ady Endre is irt hozzá valamikor verseket. A sok szerelmi történetről és pletykákról Devecsei Gábor: Lágymányosi Istenek című könyvében olvashatunk.

Budapest úgy van elkönyvelve, mint a kávéházak városa és nem véletlen, hogy 1945-ben, február 18-án a város ostroma után, az első üzlethelyiség, ami Pesten megnyílt, az a Belvárosi Kávéház volt. Kiegett, kormos, golyók ütötte falak között, rongyokba, pokrócokba burkoltan ültek a vendégek, akiknek eszpresszó helyett hársfátékat szolgáltak fel és valamilyen meleg lötytyöt amit Zilahy levesnek neveztek, az író, Valamit visz a víz ... című könyve után. A fűtést egy vaskályha szolgáltatta, amelynek csökéménye kivezetett az egyik betört ablakon át az utcára. Minden szedett-vedett volt, de ... kávéház volt.

A kávé: frissítő, élénkítő ital, a kávéház: üzleti vállalkozás. Magyarország azonban kivétel e meghatározás alól. Magyarországon az eszpresszó: költőknek, íróknak ihlet adó varázsfolyadék, a kávéházak: az írók, költők, művészek találkozó helyei. Az 1900-as évektől, a II. Világháború végéig, félszázadon keresztül a magyar irodalom és a kávéház valamilyen egységben forrott össze és erről a tárgykőről ismertetjük a fenti kivonatokat Hazai Gábor dolgozatából, amely az Irodalombarátok Korének januári előadásán hangzott el.

Butz István

Végvári vitézek ...

Előfordul néha, hogy valaki a váratlan új népszerűségét valami furcsa véletlennek köszönheti. Budapest ostroma után Balassa Bálint, a XVI. századbeli magyar költő és végvári vitéz egyik legtöbbször idézett költsége lett az országnak. Ennek oka az volt, hogy a cigaretta és a dohány igen ritka, de annál keresettebb árucikké vált és az eldobott cigarettavégek a híres Balassa sort juttatták az ember eszébe: "Vitézek, mi lehet, e széles föld felett, szebb dolog a végeknél ...". Fel is szedték, gyűjtötték a végeket és szegényünket költőnk fentebb idézett sorai mögé próbáltuk elrejteti és igyekeztünk a helyzetet humorosabb oldalról nézni. Fővárosunk ostroma óta több, mint félvszázad telt el, cigaretta, dohány bőven van és Balassa Bálintról nem sokat hallunk azóta sem.

Jelen kis dolgozatomban célja, hogy felelevenítem ismét a magyar történelem és irodalom eme alakját, Balassa Bálintot és azt a kort, amely kitermelte a végvári vitézeket, történelmünk romantikus hőseit. Költőnk és vitézünk 1554-ben született. Politikai történelmünket illetően, a török háborúk korá volt ez, kultúr-történetünket illetően, a reneszánsz hatása érződött Magyarországon. Mindkét tényező döntően befolyásolta a kalandokra és a művészetekre egyaránt hajlamos fiatal Balassa Bálintot. Arisztokrata családból származott, kitűnő nevelésben részesült. Bornemissa Péter, a kiváló prédikátor is tanítói közé tartozott, aki Zolyomban udvari papként állt a Balassa család szolgálatában. Tanulmányait később Nürnbergben folytatta. Onnét visszatér Magyarországra, és tobzódó, duhajkodó, erőszakos életmódja miatt, apai hagyatékát hamar eldorbézolta. 1578-ban elhódította Losonczy Annát, Ungnád Kristóf horvát bán feleségét. Közben beállt végvári katonának és 1582-ig Egerben szolgált. Nemsokára ezután érdeklátságot követő unokahúgával, Dobó Krisztinával és ez a házasság a vérfertőzés vadját is magával vonta. Balassa Bálint később a felség sértés büntetett is elkövette, amikor fegyvereseivel megrohanta Sárospatak várát pénzszerzés céljából. Dobó Krisztinától csakhamar elvált és ismét beállt végvári vitéznek. Érsekújváron szolgált, de itt is szerelmi botránnyokba keveredett. Érsekújvárról menekülésre kényszerült, mert a várkapitány felesége szeretett belé. Mint látjuk, valóban az olasz típusú reneszánsz ember életmódját élte. Időközben meghalt Ungnád Kristóf horvát bán és Balassa Bálint szerette volna feleségül venni a dűsgazdag özvegyet, Losonczy Annát. Balassa Bálintnak azonban ekkor tájt már olyan rossz, züllött híre volt, hogy Losonczy Anna hallani sem akart többé vitézünkről.

Balassa Bálint szegényen, támogatóktól elhagyva – Lengyelországba menekült, Báthory István udvarába. 1594-ben visszatért Magyarországra. Elkeseredett emberré vált, szinte kereste a

halált és ezt meg is találta Esztergom ostrománál, ahol a harcokban elesett. Balassa Bálint, mint katona, haláltmegvető vitézséggel, bátorsággal harcolt a török ellen. Ezen a téren semmit ellene felhozni nem lehet. Egyéb ettei, sajnos erősen ki fogásolhatóak. Azonban csodálnunk kell, hogy zaklatott, kalandos életmódja mellett, talált időt arra, hogy gyönyörű verseket írjon és a korai magyar irodalom egyik legnagyobb alakjának tekinthetjük. Mondhatjuk, hogy Balassa Bálint, a magyar nyelvű irodalom első klasszikusa. Hírét irodalmi munkássága tartja fenn a mai napig.

A török idők felszabadító háborúja a végvári vitézeket és valamivel később a Rákóczi féle szabadságharcok, a kuruc-labanc harcok vitézeit termelték ki. Maga a kuruc szó eredete, - vitatható. Egyesek szerint a "kruksz", vagyis kereszt szóból származik, mások szerint a " kruciatés" - szóból ered, amely az erdélyi fejedelem apródjának és annak a mellvértjének a neve. Iskolai tanulmányainkból mindannyian emlékszünk Vak Bottyán Jánosra, aki a török felszabadító háborúk és a Rákóczi szabadságharcok hőse volt. Esztergomban született, a pontos évszámot nem tudjuk, de az 1644-es év, a legvalószínűbb. Szülei protestáns jobbágycok, akik elzavarták hazulról, mert áttért a katolikus hitre. Már fiatal korában is kitűnt hírtelen haragjával, vad természetével, de tanulmánygő volt és így beállt a vágsellyei jezsuitákhoz kapusnak, csakhogy tanulhasson és képezhesse magát. Miután Vágsellye községnek fontos hadászati jelentősége volt Esztergom és Érsekújvár között a törökök visszatartásában, így a község heves harcok színterévé változott, Bottyán János abbahagyta tanulmányait és felcsoport katonának. Sok szabad portyázást hajtott végre huszárijával és rettenhetetlen bátorságának hamar híre ment. Érsekújváron pl. álrúhában a törökök közé vegyült és a minaretből kidobott egy dervist. Hadnagy rangra emelték az esztergomi lovasságnál. Katonai pályájára egyre sikeresebb és ezredesi rangot is megszerzi a császári hadseregben. Nemesi oklevelet kap, de a kitüntetésektől, jutalmaktól nem részesül meg, népi származásánál nem felejtette el és mindig szoros kapcsolatban maradt a jobbágysággal. Egyik szemét is hadakozás közben vesztette el, így ragadt rá a Vak Bottyán név. A karlócai béke után birtokán gazdálkodott és valahogy elkövetlenedett a császári hadseregben uralkodó légkörtől. Valószínű, hogy az osztrák arisztokrata tiszték néha éreztették vele paraszti származását, vagy műveltségének fogyatékosságait. Ennek ellenére résztvett a spanyol örökösödési háborúban, sőt önkénteseket toborzott Rákóczi ellen.

Bottyán János életében döntő fordulatot hozott Zólyom vár ostroma. Rákóczi Ferenc kurucai ostrom alá fogták a várat és a 60 éves Bottyán, aki a császáriak oldalán harcolt, párvialára hívta ki a kurucok tábornokait. A kihívást Ocskay László, 23 éves kuruc generális fogadta el és a viaskodásban mindketten súlyosan megsebesültek. A továbbiak folyamán Zólyom vára ku-

... folytatás a 14. oldalról

ruc kézre került és állítólag Vak Bottyán játszotta át a várat Rákóczi kezére. Bottyán Esztergomba vitette magát, hogy seibeit kezeltesse, de ott az osztrákok elfogták, árulással vádolták és Bécsbe akarták szállítani hadbíróági tárgyalásra. Azonban útközben, Nyergesújfalunál a jobbágyok kiszabadították és Vak Bottyán Selmecre lovagolt, ahol Rákóczitól a tábornoki kinevezés már várta. Vak Bottyán ezután teljes szívvel-lélekkel vett részt Rákóczi szabadságharcában és nem rajta múltott, hogy a végső, döntő katonai siker a császáriak ellen nem következett be. Rákóczi körül is az arisztokrata vezetés mindig érvényesült. Huszonhat tábornok közül nyolc gróf, hét báró és tíz birtokos főnemes volt, egyedül Vak Bottyán származott jobbágyi családból. Talán ez volt az oka annak, hogy Vak Bottyán soha nem kapta meg a tehetőségnek megfelelő katonai beosztást, bár kétségtelenül Rákóczi Ferenc szerette bátor tábornokát és ezeket írta róla: "Nem volt sem jó származást, sem művelt ember, ezért igen nyers volt, de józan, éber, szorgalmas..."

Vak Bottyán 1709-ben a bányavárosok visszafoglalására indult, de ezt a tervet már nem sikerült végrehajtania. A szabadságharc csillaga lealádozóban volt és a pestis járvány is ezeket pusztított el a seregben. Vak Bottyán ez év szeptemberében a tarnaörsi kucric tábortábor egység szerint pestisben, mások szerint agyvérzésben, meghalt. Bercsényi Miklós, a tragikus eseményről így írt: "Most hozták a hírt, szegény Bottyán vak sógor tegnap nyolc óra tájban behunyta másik szemét is".

Hazai Gábor

Aszpirin

"Olyan egészséges emberek is, akiknél alacsony a szívinfarktus vagy érendszeri betegségek kialakulásának kockázata, egy aszpirin bevételével még biztonságosabbá tehetik egészségük megőrzését" jelentette az Egyesült Államok Egészségmegőrző Szolgálata.

Klinikai kísérletek eredményei alapján azt javasolták, hogy akik már túlestek szívinfarktuson vagy egy bizonyos típusú stroke-on, szedjenek aszpirint. A Szolgálat azonban azt is elmondta, hogy lehetnek súlyos mellékhatások, és néhányuknak inkább az úgynevezett bébi-aszpirint ajánlja a szokásos hatóanyagtartalmú tableta helyett. Feltétlenül meg kell beszélni az orvossal az aszpirin használatát ilyen esetekben. "Azt próbáljunk hangsúlyozni, hogy sokkal több ember számára volna hasznos a rendszeres aszpirin szedés, mint azt korábban gondoltuk." - mondta Dr. Cynthia Mulrow, az Egyesült Államok Egészségmegőrző Szolgálatának tagja és "Belgyógyászat Évkönyve" című kiadvány szerkesztő helyettese.

Ebben az évkönyvben közlik az új ajánlásokat. Az Egyesült Államok Egészségmegőrző Szolgálata az Egészségügyi Miniszté-

rium hatáskörébe tartozik. A tapasztalatok szerint főképp a 40 év feletti férfiak esetében bizonyult nagyon jó hatásúnak az aszpirin, de segit a változó korban lévő nőknél és a kockázati tényezőkkel (dohányzó, cukorbetegség, magasvérnyomás, magas koleszterinszint) élő fiataloknál is. Az új jelentés szerint a rendszeres aszpirin bevétel 28%-kal csökkenti a szív-koszorúér megbetegedés kockázatát olyan egészséges embereknél, akiknek nem volt még szívinfarktusuk vagy stroke-juk ("szélütés?"). "Nem kell sok kockázati tényezővel rendelkezni ahhoz, hogy elgondolkodjunk az aszpirin alkalmazásán. De minél több a kockázati tényező, annál nagyobb maga a kockázat is" - mondja Mulrow. "Csupán attól a tényről, hogy valaki középkorú, már közepesen magas a szívinfarktus kockázata, és ez az az előrelátható orvosi esemény, ami nagy valószínűséggel 10 éven belül be is következnek."

A jelentés azt is kiemeli, hogy az aszpirin súlyos mellékhatást is okozhat: belső vérzést, agyvérzést, vérzéses stroke-ot. Emiatt a potenciális veszély miatt a kardiológusok nagyon fontosnak tartják az előnyök és a veszélyek gondos mérlegelését. A komplikációk kockázata kisebb az úgynevezett bébi aszpirin esetén, melyben 81 mg aszpirin van, szemben a normál pirulában található 325 mg-mal. A Szolgálat azt javasolja, hogy az orvos és a páciens az Interneten is megtalálható kalkulátor segítségével állapítsa meg a kockázat mértékét. Ha valakinek 3%-nál nagyobb kockázati tényezőt mutat a kalkulátor, az aszpirin használata már javallott. "Nagyon sok olyan ember van, aki azt hiszi, mindenkinek aszpirint kellene szednie," mondja Dr. Valentin Fuster, a Mount Sinai Medical Center orvosa, aki kutatásokat folytatott az aszpirin és a szívbetegségek kapcsolatáról, és az American Heart Association (Amerikai Szívgyógyász Társaság) ezzel kapcsolatos állásfoglalásának társszerzője volt. "De sokan olyanok is szedik, akiknél nem magas a kockázati tényező. Van egy csoport, akinek kellene, és egy másik, akinek nem kellene szednie."

A kísérletek eredményei szerint azok az embereknek, akiknél nagy az érendszeri betegségek vagy az ezzel kapcsolatos halál kockázata, mert már túlestek szívinfarktuson vagy stroke-on, vagy más perifériális érbetegségeken, jótékony hatású az aszpirin. Egy elemzés szerint, melyet a British Medical Journal tet közlé, több, mint 40,000 életet lehetne megmenteni világszerte, ha a rászoruló csoportokban alkalmaznák az aszpirint. "Azt gondolnánk, hogy az angibanban szenvedő betegek mindegyike szedi az aszpirint" - mondja Dr. Colin Baigent a Brit Orvosi Kutatási Tanács tagja, aki a kutatást vezette. "de az USA-ban és az Egyesült Királyságban végzett felmérések szerint csak a fele. És ez az arány kevesebb, mint egynegyed a perifériás artéria betegségeknél."

Gondolatok szellemi megmaradásról..

Évekkel ezelőtt a Windsorbán tartott Kanadai Magyarismeret Szövetsége konferenciáján beszélgetést folytatott velem Szanyi János, a Montréalban székelő Radió Canada International munkatársa. A kanadai magyarság szellemi túlélésével foglalkozó kérdésére, a zajos teremben s az előttem lással, de ellenállhatatlan folytonossággal hőmpolygó magnószalagra azt a választ adtam rövidhullámú üzenetként, hogy igen, eternális megmaradásunk biztosítva van ebben a soknemzetiségű országban.

Ezt a természetből fakadó bizalmat az akkori viszonyaink kedvező alakulásából vettem. Kanada magyarsága akkortájt ünnepelte bevándorlása centenáriumát. Szellemi, felekezeti és kulturális eredményeink, gazdag társadalmi bázisaink határozott optimizmusra adtak okot. Hivatkoztam szépirodalmunk sohamelmlott virágzására. A magyar tárgyú szociográfia, történelmi, néprajzi, demográfiai munkák sokaságára. FelSOROLTAM a kanadai magyar kultúrotthonokat, felekezeti, tudományos és társadalmi intézményeket. Szóltam az évszázados kanadai magyar sajtóról, a közel kétszáz újságról, folyóiratról, intézményi kiadásról, s a színvonalas antológiák, tanulmányok, disszertációk, bibliográfiák sokaságáról.

Akkoriban éltük a kanadai nemzeti megújulás virágkorát, az ún. *Trudeau korszakot*, amikor az etnicitás nem megbélyegeztet, de kitüntetést jelentett. Ez ország népe, élükön a „más nyelvűekkel”, határtalan bizalommal nézett a jövőbe. Az új, multi-kulturális törvények eredményeként magyar berkekben is új korszak nyílt. A szárazasukat büszkén valló fiatal nemzedék soraiban megindult őseink eredetének kutatása. Hétvégi magyar iskolák nyíltak szerte az országban felnőttek és fiatalok számára. Új folyóiratok, újságok létesültek. A befogadó ország népe őszinte érdeklődést mutatott a magunkkal hozott, s a befogadó ország kultúráját is gyarapító hagyományaink iránt.

Azóta két évtized telt el változó eredményekkel. Volt idő eltűnődni a fenti szép gondolatokon. A bizalomkeltő példák ellenére arra a következtetésre jut az ember, kontinuitásunk fogalma belső és külső tényezők miatt korántsem olyan biztosított, mint elsőlegesen elgondolásra tünik. A kanadai magyar etnikum három generációs csoportból áll: a nagy háború előtéből, a második világháborút követőből, az ötvenhatosok, valamint az őket követők bevándorlóiból. E csoportok, bár békésen megférnek, történelmi és társadalmi sajátosságaik révén elég keveset örököltek új környezetükben egymástól. A második világháborút követő *házatlanok* (D.P.s-ek) például más utakon indultak Kanadában, mint ösbévándorló elődeik. Ugyanez vonatkozik az ötvenhatosok csoportjára is, mely saját intézményeit létrehozva indult itteni életútjára.

Bár mindhárom csoport létrehozta a saját felépítményeit, egyik sem alkotott igazán átitott ahhoz, hogy az újabb hullámok, mint a szabadságharcosokat követő csermely-csoportok azokra építve

tovább vihetnék a magyar identitás jövőjét. El kell ismerni, van néhány életképes társadalmi intézményünk, mint a Széchenyi Társaság, a Rákóczi Alapítvány, a Kanadai Magyarságkutatók, a Magyar Mérnökök és Írók szövetsége. Van számos virágzó magyar felekezet és kulturális intézmény is, melyek remény adnak fennmaradásunkra. Van az irodalomban is néhány stílusirányzat, amely követőkre talál már eddig is az új nemzedék során. Távolos felmeréseink azonban azt jelzik, hogy a kanadai magyar szellemi reneszánsz pár évtized múlva hanyatló korszakába léphet, hacsak egy újabb, nagyobb bevándorló hullámra nem kerül sor, vagy a szülők nem fordítanak kellő figyelmet gyermekeik hagyományaink szellemében való nevelésére.

Elmondható – kevés vigaszt – hogy ugyanez vonatkozik Kanada más, száztözeven kivevő kisebbségi csoportjára is. A kanadai nemzetiségi irodalomról szóló bibliográfiám (*Ethnic and Native Canadian Literature: A Bibliography, University of Toronto Press, 1990*) például azt mutatja, hogy ma még oly erőteljes nemzetiségi csoportok, köztük az észti, litván, az ukrán és más népek legfiatalabb írói is meghaladják az ötvenes életévüket! Reméljük azonban, hogy eredményeink a tudományokban, a művészetekben, a közoktatásban, s általában az élet mindennapi dolgaiban túllépik a kuriózumok határát maradandó értékekkel az egyetemes magyarság, az emberiség szellemi értékvé válna.

Miska János

MAGYAR ISTENTISZTELET

Április 7-én du. 3:00-kor

Május 12-én du. 3:00-kor

Queen of Peace templom – 851 Old Esquimalt Rd.

Mindenkit szeretettel vár

Victorisz Lajos tiszteletes.

KATOLIKUS SZENTMISE

Március 31-én - Húsvét vasárnap

du. 2:30-kor

Queen of Peace templom

851 Old Esquimalt Rd

A szentmisét **Dömötör János** atya mutatja be.

Victorai Hírek

Javaslat Segélyszervezet alakítására.

A szokásos havi katolikus mise után, 2002. február 16-án, a Queen of Peace templomban megtartott megbeszélésen Lakatos Dénes atya felolvasta azt a köszönő levelet, melyet a két Újvidék-i gyermek írt a részükre nyújtott anyagi segítségünkért. Ez az anyagi hozzájárulás mindkettőjük szemoperációját tette lehetővé, amelynek következtében visszanyerték látásukat. Ugyancsak Dénes atya javaslatára felmerült a határon kívül kisebbségben élő, rászoruló magyarok részére nyújtandó önkéntes segítségnyújtás megszervezésének a kérdése.

Szekely Imre felolvasta Zalánfy Sarolta ismertetését a romániai magánegyetemek engedélyező törvényről és a most alakulóban lévő erdélyi Magyar Tudományegyetem szervezéséről, valamint az azt vállaló Sapientia Alapítvány munkásságáról.

Több hozzászólás hangzott el segélynyújtási lehetőségekről, ösztöndíjak alapításáról és egyéb támogatásokról. A munka elvégzésére és az akció megvalósítására egy segélyszervezet létrehozását javasolták a jelenlevők.

A segélyszervezet megalakítására a javaslatot Csorba Imre a következő gyűlésen a vezetőség elé terjeszti.

Victorai Magyar Öltárgylet

Mielőbbi teljes gyógyulást kívánunk **Baltzer Lenkének!**

Gratulálunk **Sáska Lászlónak**, **Rehák Terike** fiának, aki februárban kanadai állampolgárságot kapott. Laci 1998 júniusában érkezett Victóriába, ahol a UVIC-en tovább folytatta és sikeresen befejezte az Informatio Technológia tanulmányait. Jelenleg Vancouverben dolgozik, számítógép vonalon, a sokak által jól ismert KPMG nemzetközi vállalatnál. További munkájához sok sikert kívánunk.

Our thanks to the **Buzavirag Dancers** for their participation at our Society's dinner on February 12, 2002, given for the benefit of the visiting waterpolo teams from Budapest and Eger and for their local hosts and the Canadian and Hungarian families who billeted them. Thanks for coming and putting on a lovely performance and especially on such a short notice.

Kathy Kövér

Anyák Napja

Társaskörünk Anyák napi ünnepségét május 5-én délután 2:30 órai kezdettel tartja.

Hely: Queen of Peace Templom
851 Old Esquimalt Rd.

Szokásunkhoz híven műsorral köszöntjük fel a jelenlévő édesanyákat és megemlékszünk a távolban élőkről.

Kávé, tea és sütemények,

Mindenkét szeretettel várunk!

Meghívó

A Vancouveri Dajka Színház bemutatja a

Páratlan Páros c.

kétfelvonásos komédiát.

Előadások:

április 20.-án szombaton este 7:00-kor és

április 21.-én vasárnap du. 2.00-kor.

Helyárak: \$15.00 és \$12.00

Étekezés:

Szombat este vacsora 5:00-kor

Vasárnap ebéd 12:00-kor.

Ar. \$8.00

Cím: Magyar Ház - 728 Kingsway

Jegyelővétel ajánlott, kérjük hívják:

Pék Irén (604) 925-1475

Koppányi Mara (604) 987-0456

- este 6 és 9 között -

Helyi érdeklődés:

Fischer Jutka 598-4847

HIRDETÉSEK

METRO LEXUS TOYOTA

625 Frances Ave. Victoria, BC
Tel: (250) 386-3516

Call: Les

2002 TOYOTA ECHO

Purchase
or
Lease
for 48 months

2002 TOYOTA COROLLA

Purchase
or
Lease
for 48 months

Forduljon hozzám bizalommal, ha autót szeretne
eladni vagy vásárolni!

Czelnai László Tel: (250) 386-3516

Megjelent Pintér László „Látomások a múltból”
című 554 oldalas könyve, Miska János be-
vezetőjével. A szép kiállítású, keménykötésű könyv
prózában, versekben és képekkel illusztrálva mutatja
be az író és egyben a nyugatra menekült Soproni
Erdőmérnöki Egyetem egy tagjának nehezen induló,
de végül is egyenesbe forduló életét.

Kapható \$30.00-ért postázva.

Tel: (250) 248-9186

Cím: Pintér László
650 Forsyth Ave.

Parksville, BC V9P 1G6

VENDÉGFOGADÁS

Budapesten, a pesti Dunaparton, a Margit-híd
közeliében, elegáns házban, önálló,
hangulatos lakás kiadó.

Megegyezés szerinti kedvező árak.

Tel: 36-30-95-47-851 Fax: 36-1-383-2815

Email: othomas@mail.datanet.hu

Clean-Right

Szőnyeg és bútor tisztítás garanciával.
Hívja Tamást a 598-9424-es számon.

Sürgős esetben hívja a 882-9448-as
számot.

For sale

1993 Oldsmobile Achieva – fully loaded.
Four door, gray. \$6000.00 or best offer.

Tel: 479-2976

Honeymoon on the Via Appia

Julia Pakai

Kalandozó életrajz és emigráció - angolul - csak \$8.95

Koinonia Christian Books

Judith Ravai

737 Pandora Avenue Victoria, BC V8V 1R6

Tel: (250)-382-5814 vagy 1-800-663-6290

BODEGA RESORT LTD

Secluded log cottages on 25 pastoral acres
of meadows and trees, overlooking mountains and sea,
at the foot of Bodega Hill.
Banquets, meetings and small conventions for 30 people.

TEL: (250) 539-2677

BOX 115 GALLIANO, B.C. V0N 1P0

BAAN EXPRESS

Custom creasing - for all your creasing needs. Team uniforms, jackets,
T-shirts, caps. Computerized embroidery, etc.
350 Watfield Rd., (off 3rd St.) Nanaimo, BC V9R 3P5

ILONA BAAN

TEL: 250-754-6634 CELL: 250-756-6090

Ling Gyula "Vezérlő csillagok"

című könyve – Nyitrai Gyula főszerkesztő kitünő ismertetésével –
megrendelhető a szerzőnél az alábbi címen:

591 Delora Dr Victoria, BC V9C 3S2

Tel: (250) 474-5279 Fax: (250) 474-5279

Ár: \$16.00 postázva (Angol nyelven \$24.95)

FAREM

CONSTRUCTION LTD
GENERAL
CONTRACTORS
FARKAS MIKLÓS
ÉS
GYÖRGY

Tel: 658-5421

és
658-8133

Fogászati hirdetés!

Dr. Kosa Ágnes fogorvos és technikusai ön számára
lehetővé tesszik, hogy fogait rendbe hozzassa
magyarországi tar-tózkodása alatt.

Jutányos áron lakást, teljes ellátással, biztosítanak
a szükséges időre, amíg fogai elkészülnek.

Koronák, fogsorok, fogbeültetések (implant) és kisebb
kezelések szolgálat-tatására állnak.

Nemcsak fémmel és porcelánnal dolgoznak.

Érdeklődni lehet Miskolcon:

Iroda: 011-36-47-368-158

Laboratórium: 011-36-47-367-533

Takács Ferenc

Kárpitosmester
Telefon: 658-8130

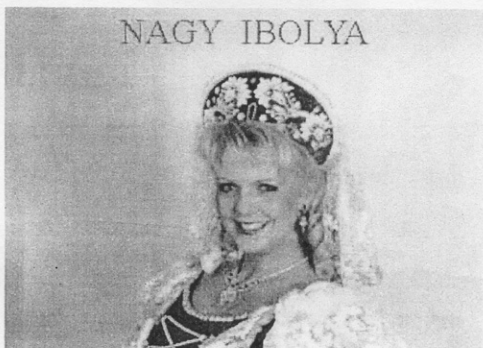
Hirdetéseket felveszünk

BUDAPESTI OPERETT GÁLA

ÉS
MAGYARNÓTA EST VICTORIÁBAN

Műsor a legszebb operettekől és magyarnótákból.

Fellép:

Nagy Ibolya énekművésznő

A Budapesti Fővárosi Operettszínház vendégművésze.

Ifj. Kállai Kiss Ernő virtuózprímás

A Magyar Rádió Aranylemezzel kitüntetett művésze

Id. Kállai Kiss Ernő klarinet király

Liszt díjas és Arany érdemkeresztes művész
és 6 tagú cigányzenekaruk.

**Hely: Victoria High School Auditorium
1260 Grant St.**

Dátum: április 29-én este 7 órakor.

Belépő: \$30.00 személyenként

Jegyek megvásárolhatók a helyszínen.

Felvilágosítás: Vaskó József 598-6467 és Kathy Blazkow 477-7451